

ECONOMIE TRANSFORMAȚIONALĂ

**GUVERNARE APLICATĂ
ȘI INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ**

DUMITRU ALEXANDRU BODISLAV

**ECONOMIE
TRANSFORMAȚIONALĂ**

**GUVERNARE APLICATĂ
ȘI INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ**

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București**

Colecția ȘTIINȚE ECONOMICE

Redactor: Laura Nicolescu
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BODISLAV, DUMITRU-ALEXANDRU

Economie transformățională : guvernare aplicată și inteligență artificială / Dumitru Alexandru Bodislav. - București : Editura

Universitară, 2024

Conține bibliografie

ISBN 978-606-28-1767-1

330

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062817671

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2024

Editura Universitară

Editor: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47/ 0745 200 718/ 0745 200 357

comenzi@editurauniversitara.ro

www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	7
INTRODUCERE	9
CAPITOLUL 1. ANALIZA INEGALITĂȚII VENITURILOR ÎN RELAȚIA DINTRE INSTITUȚII ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ ...	13
1.1. EFICIENȚA EVALUĂRII RELAȚIEI DINTRE VENITURI ȘI SPECIFICITĂȚI INSTITUȚIONALE	21
1.2. EXAMINAREA RELAȚIEI DINTRE INEGALITATEA VENITURILOR ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE	22
1.3. METODOLOGIA DE ANALIZĂ A INEGALITĂȚII VENITURILOR ȘI CREȘTEREA ECONOMICĂ LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE	26
CAPITOLUL 2. TELEMUNCA - EFECT AL PANDEMIEI DE COVID-19 ȘI MODEL DE CREȘTERE ECONOMICĂ	30
2.1. EVOLUȚIA TELEMUNCII - ANALIZA EFECTELOR PANDEMIEI DE COVID-19 ASUPRA ECONOMIEI ROMÂNEȘTI ȘI A SOCIETĂȚII LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE	30
2.1.1. Analiza literaturii de specialitate în domeniul telemuncii și a testării utilizând data mining	31
2.1.2. Ideile generate din analiza accelerării telemuncii și a economiei post-COVID-19	38
2.2. MODELUL DE CREȘTERE ECONOMICĂ BAZAT PE TELEMUNCĂ.....	40

CAPITOLUL 3. SINERGIA DINTRE GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ ȘI NEVOILE GUVERNULUI UNEI ȚĂRI EMERGENTE	46
3.1. NIVELUL “SĂNĂTOS” DE CREȘTERE ECONOMICĂ	46
3.2. CUM SE POATE DEZVOLTA O ECONOMIE SUSTENABILĂ UTILIZÂND UN MODEL CORPORATIV .	49
3.3. CREAREA MODELULUI “REZOLVATOR DE PROBLEME”	51
CAPITOLUL 4. MIMETISM MACROECONOMIC TRANSFORMAȚIONAL - REZILIENȚĂ GENERATĂ PRIN SIMULAREA UNEI ECONOMII NAȚIONALE	58
4.1. LITERATURA DE SPECIALITATE ÎN DOMENIUL FONDURILOR DE INVESTIȚII ȘI AUTOMATIZAREA DECIZIEI	60
4.2. ANALIZA EMPIRICĂ A FONDURILOR ÎNCHISE DE INVESTIȚII	66
4.3. ANALIZA DATELOR FINANCIARE ȘI BUSINESS INTELLIGENCE UTILIZAT ÎN MODELUL BUSINESS-AUTOMATED DATA ECONOMY (B.A.D.E.M.)	68
4.4. METODOLOGIA PENTRU DEZVOLTAREA UNUI MODEL ECONOMIC INOVATOR - B.A.D.E.M.	71
SINERGIA CONCLUZIILOR - ECONOMIE TRANSFORMAȚIONALĂ FUNDAMENTATĂ PE INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ IMPLEMENTATĂ ÎN PROCESUL DECIZIONAL	102
<i>Predicția recesiunilor și a ciclurilor economice: potențialul AI de a îmbunătății politica economică</i>	<i>106</i>
<i>Relația de viitor dintre Inteligență Artificială și evoluția politicii și ideologiilor</i>	<i>110</i>
BIBLIOGRAFIE	114

CUVÂNT ÎNAINTE

Procesul de schimbare pe termen lung a activității economice predominante a unei societăți, alimentat de variabile, inclusiv de schimbarea structurală, creșterea productivității și inovația tehnologică, este cunoscut sub numele de *economie transformativă*.

Printre caracteristicile cheie ale *economiei transformativă* se numără următoarele:

- Este ireversibilă și unidirecțională, ceea ce înseamnă că odată ce o societate trece de la un moment economic la altul, nu revine la cel anterior. De exemplu, agricultura nu și-a recăpătat dominația după ce revoluția industrială a depășit-o ca sector dominant;
- Odată cu aceasta au evoluat patru tipuri de capital: natural, uman, social și tehnologic. Aceste tipuri de capital reprezintă activele care susțin creșterea și activitatea economică. Conform *economiei transformativă*, aceste forme de capital fluctuează în importanță și disponibilitate în timp;
- Este afectată de mediul global, ceea ce înseamnă că interacțiunile și rivalitatea dintre diferite națiuni și zone geografice determină viteza și cursul schimbării. De exemplu, doi factori importanți care influențează modul în care economiile se schimbă astăzi sunt globalizarea și digitalizarea;
- Are un impact substanțial asupra bunăstării, deoarece are un efect asupra coeziunii sociale, veniturilor, angajării, educației și sănătății populației. În funcție de modul în care oamenii și comunitățile se adaptează la mediul în schimbare, *economia transformativă* poate prezenta atât noi oportunități, cât și probleme.

Această carte oferă o privire de ansamblu asupra metodelor și utilizărilor actuale de ultimă oră ale abordărilor Inteligenței Artificiale pentru luarea deciziilor raționale în condiții de incertitudine, complexitate și risc.

O carte despre inteligența artificială și luarea deciziilor la nivel guvernamental poate stimula noi cercetări în economie, iar în acest caz aceasta reprezintă un suport pentru furnizarea de exemple și studii de caz despre modul în care Inteligența Artificială poate rezolva problemele din lumea reală în diferite domenii ale economiei, cum ar fi conflictul interstatal, scorul de credit, diagnosticarea cancerului, monitorizarea stării de sănătate, procesarea și recunoașterea optică a caracterelor/ imaginilor și ajută la introducerea bazelor de date și provocările reprezentării și raționamentului cunoștințelor, raționamentului probabilist, raționamentului logic și raționamentului de bun simț pentru luarea deciziilor. Prezentarea modului în care Inteligența Artificială poate îmbunătăți analiza și proiectarea modelelor, politicilor și sistemelor economice, cum ar fi teoria jocurilor, proiectarea mecanismelor, alegerea socială, economia comportamentală și modelarea bazată pe agenți reprezintă o altă cale complementară de urmat.

Cercetătorii, studenții, practicienii și factorii de decizie care sunt interesați să exploreze posibilitățile și constrângerile inteligenței artificiale pentru luarea deciziilor economice sănătoase pot observa valoarea adăugată brută generată de această carte dedicată economiei transformăionale, din perspectivă Inteligenței Artificiale și a guvernării, totul fiind filtrat după rigorile piețelor transparente, dedicate avansului omenirii care se află într-un nou moment de dezvoltare exponențială.

februarie 2024

prof.univ.dr. Florina BRAN

INTRODUCERE

Economia a jucat întotdeauna un rol esențial în modelarea societăților și influențarea cursului umanității. Teoriile economice tradiționale s-au concentrat în primul rând pe acumularea de bogăție și maximizarea profiturilor individuale și corporative. Cu toate acestea, în lumea de astăzi, în care degradarea mediului, inegalitatea socială și deficitul de resurse au devenit provocări stringente, există o recunoaștere tot mai mare a necesității unei noi paradigme economice - una care să acorde prioritate sustenabilității, echității și bunăstării populației, dar și a planetei.

Economia transformațională reprezintă o abordare holistică și de perspectivă a economiei care urmărește să aducă schimbări profunde și pozitive în societate și în economia globală. Spre deosebire de economia tradițională, care se concentrează adesea pe câștiguri pe termen scurt și pe măsurători cantitative cum ar fi creșterea PIB-ului, economia transformațională pune un accent puternic pe sustenabilitatea și reziliența pe termen lung, bunăstarea umană și gestionarea mediului. Această schimbare de paradigmă este condusă de câteva principii cheie:

- **Sustenabilitate:** economia transformațională recunoaște că modelul nostru economic actual este adesea nesustenabil, epuizează resursele naturale și provoacă daune ireversibile mediului. Aceasta promovează adoptarea de practici sustenabile care asigură bunăstarea generațiilor actuale și viitoare.
- **Incluziune:** Această schimbare de paradigmă acordă prioritate creșterii incluzive, încercând să reducă inegalitatea veniturilor și să se asigure că beneficiile progresului economic sunt distribuite mai echitabil

între toți membrii societății. Aceasta pune un accent puternic pe justiția socială și pe drepturile omului.

- **Bunăstarea:** În loc să măsoare succesul doar în termeni de bogăție materială, economia transformățională pune un accent central pe bunăstarea generală a indivizilor și comunităților. Ea recunoaște că fericirea și calitatea vieții sunt multidimensionale și nu pot fi reduse doar la valori financiare.
- **Reziliența:** Într-o lume în schimbare rapidă, economia transformățională subliniază nevoia de sisteme economice care să fie rezistente la șocuri și crize. Aceasta include construirea unor rețele de siguranță mai puternice, diversificarea activităților economice și reducerea dependenței de resursele finite.
- **Practici regenerative:** economia transformățională promovează practicile regenerative care restaurează și revitalizează ecosistemele, asigurând că natura nu este doar conservată, ci regenerată și protejată în mod activ.

Tranziția la un model economic de transformare este un efort complex și pe termen lung, care necesită un efort concertat din partea guvernelor, companiilor, societății civile și indivizilor. Există anumite strategii care pot fi folosite pentru a implementa economia transformățională, după cum urmează:

- **Reforme politicilor economice și sociale:** Guvernele joacă un rol extrem de important în modelarea sistemelor economice. Acestea pot adopta politici care să stimuleze practicile sustenabile și echitabile, cum ar fi prețul carbonului emis, impozitarea progresivă sau în cotă unică și reglementările care protejează drepturile lucrătorilor și resursele de mediu.
- **Responsabilitatea corporativă:** companiile pot adopta practici responsabile și etice, încorporând sustenabilitatea și responsabilitatea socială în strategiile lor de bază. Aceasta include reducerea emisiilor de carbon, asigurarea unor salarii echitabile și adoptarea principiilor economiei circulare.
- **Educație și conștientizare:** Construirea unei culturi a sustenabilității și a bunăstării necesită educație și

conștientizare la toate nivelurile societății. Instituțiile de învățământ și mass-media pot contribui la diseminarea cunoștințelor despre principiile și beneficiile economiei transformatoriale.

- **Colaborare:** Economia transformatorală necesită colaborare între diverși factori interesați. Guvernele, întreprinderile, ONG-urile și comunitățile trebuie să lucreze împreună pentru a crea un viitor mai just și mai sustenabil.
- **Inovație:** Încurajarea inovației și a cercetării în tehnologii și practici sustenabile este vitală. Investițiile în energie curată, infrastructură verde și agricultura sustenabilă pot stimula creșterea economică, protejând în același timp mediul.

Economia transformatorală reprezintă o îndepărtare semnificativă față de gândirea economică tradițională. Aceasta solicită o schimbare fundamentală a priorităților, îndepărtându-se de urmărirea creșterii cu orice preț, evoluând către o abordare mai echilibrată și mai sustenabilă. Prin adoptarea principiilor sustenabilității, incluziunii, bunăstării, rezilienței și practicilor regenerative, societățile pot trasa o cale către un viitor mai echitabil și mai prietenos cu mediul. Implementarea economiei transformatoriale necesită acțiune colectivă, dar recompensele sunt profunde: o lume în care prosperitatea nu este măsurată doar prin bogăție, ci prin sănătatea și fericirea indivizilor, comunităților și a planetei în ansamblu, de aceea și această teză de abilitare dorește să prezinte argumentele necesare evoluției către o astfel de economie, baleând între evoluția veniturilor și creșterea economică (capitolul 1 - *Analiza inegalității veniturilor în relația dintre instituții și creștere economică*), nouă piață a muncii, delocalizată și creșterea generată (capitolul 2 - *Telemunca - efect al pandemiei de COVID-19 și model de creștere economică*), sinergia generată din utilizarea de principii regăsite în cadrul guvernantei corporative în relația cu dezvoltarea statului (capitolul 3 - *Sinergia dintre guvernanta corporativă și nevoile guvernului unei țări emergente*) și modelarea națiunilor după practici de eficiență guvernamentală inovativă și simularea economiilor pentru înavușirea populației și reducerea decalajelor dintre

economiile dezvoltate și cele emergente, utilizând aici și procese de automatizare a deciziei utilizând Business Intelligence, Big Data și acceleratorul informațional din ce în ce mai prezent în viața de zi cu zi, Inteligența Artificială (capitolul 4 - *Mimetism macroeconomic transformațional - Reziliență generată prin simularea unei economii naționale*), iar pentru sinergia concluziilor, s-a dorit generarea unui nexus de idei însumate sub conceptul de economie transformațională ca element fundamental pentru următorii 30 de ani ai dezvoltării totale actuale, iar acceleratorul tehnologic din spatele acestui nou motor evolutiv fiind reprezentat de răspândirea Inteligenței Artificiale cu scopul final de a nivela ciclicitatea economică și cu rolul de a oferi o nouă cale pentru politică și ideologie creată pentru secolul XXI, independentă de valorile ideologice ale trecutului efemer.

CAPITOLUL 1

ANALIZA INEGALITĂȚII VENITURILOR ÎN RELAȚIA DINTRE INSTITUȚII ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

În acest capitol se va analiza conceptul de inegalitate a veniturilor observate prin filtrul eficienței instituționale și relația acestora cu creșterea economică, relații care sunt evaluate la nivel european prin presiunea guvernantei multinivel construită eficient.

La nivel global, inegalitatea veniturilor este unul dintre subiectele cel mai des discutate. Potrivit Comisiei Europene, opt din zece europeni consideră șomajul, inegalitățile sociale și migrația ca fiind cele mai stringente probleme cu care se confruntă Uniunea Europeană în prezent. În acest context, Comisia Europeană a început să acorde o atenție sporită evoluțiilor sociale la nivelul UE și a încorporat Pilonul European al Drepturilor Sociale în Semestrul European pentru a consolida responsabilitatea socială a statelor membre în procesul de elaborare a politicilor.

Pe de o parte, UE promovează creșterea veniturilor în zonele cu eficiență a muncii relativ scăzută (măsurată în mod paradoxal prin efectele rezultate, adică salarii mici, cu argumente ale cercului vicios din perspectivă teoretică în modelele de productivitate), iar pe de altă parte, aceasta promovează efectele hazardului moral asupra eficienței agenților economici. Cu toate acestea, studiarea relației dintre inegalitatea veniturilor și creșterea economică nu este o inițiativă nouă în acest domeniu, dar, în multe cazuri, dovezile furnizate de literatura economică sunt limitate și există încă opinii

divergente cu privire la relațiile dintre inegalitate și alte aspecte sociale sau indicatori economici.

Motivația principală pentru includerea acestui subcapitol a fost actualitatea acestui fenomen, precum și puternicul interes academic pentru această temă în contextul actual de creștere a inegalităților globale și în nemulțumirea socială față de evoluțiile inegalității veniturilor, care, în unele cazuri, poate exercita efecte pozitive asupra creșterii economice deoarece reflectă o mai mare participare umană la activitatea economică și o mai mare asumare a riscurilor. Cu toate acestea, atunci când instituțiile naționale nu promovează drepturi egale și echitabile, inegalitatea începe să atingă niveluri excesive care dăunează potențialului de dezvoltare umană și de progres socioeconomic; prin urmare, există un sprijin larg în domeniul economiei pentru eliminarea inegalităților excesive. Acest subcapitol se bazează pe ipoteza că nivelul de dezvoltare determină semnul impactului coeficientului de inegalitate asupra creșterii. Cu toate acestea, acest lucru trebuie validat printr-un proces de examinare amănunțit, motiv pentru care trebuie să ne formulăm întrebările de cercetare. Prin urmare, am ales să abordăm următoarele întrebări în această secțiune.

1. Ce țări din Uniunea Europeană sunt dezvoltate și care sunt în curs de dezvoltare?
2. Cât de mult influențează nivelul de dezvoltare al unei țări corelația dintre inegalitatea veniturilor și creșterea economică?

În acest context, scopul subcapitolului a fost de a evalua măsura în care relația dintre inegalitatea veniturilor și creșterea economică este dependentă de nivelul de dezvoltare din fiecare stat membru al Uniunii Europene. Pentru a atinge acest obiectiv, s-au stabilit și următoarele obiective specifice: (i) împărțirea Uniunii Europene în două grupuri (state membre în curs de dezvoltare și state membre dezvoltate) folosind un criteriu de proxy pentru nivelul de dezvoltare; (ii) estimarea impactului inegalității veniturilor asupra creșterii în ambele clustere și compararea semnelor coeficienților din fiecare grup; (iii) adăugarea variabilelor relevante de control al creșterii și estimarea efectelor specifice ale acestora; (iv) compararea

rezultatelor obținute pentru fiecare cluster; și (v) testarea acurateții și robusteții modelelor.

În primul rând, se oferă o imagine de ansamblu cuprinzătoare a principalelor rezultate ale literaturii economice în acest domeniu. Apoi, se descriu metodele și calculele utilizate pentru a estima efectul inegalității veniturilor asupra creșterii economice. În plus, s-a oferit o interpretare economică a rezultatelor obținute și s-a analizat dacă relația examinată a fost influențată de nivelul de dezvoltare din fiecare țară.

S-au făcut eforturi mari în ultimii ani pentru a trage o concluzie despre relația dintre creșterea economică și inegalitatea veniturilor, dar literatura economică dedicată acestei probleme nu are dovezi concludente ale efectului inegalității veniturilor asupra creșterii economice. Majoritatea rezultatelor cercetării din analiza literaturii susțin însă afirmația că relația dintre indicatorii examinați depinde de gradul de inegalitate a veniturilor sau de nivelul de dezvoltare al națiunii.

Numeroși autori au demonstrat necesitatea atingerii unui echilibru între justiția socială și eficiența economică. Okun a demonstrat că guvernele naționale suferă o pierdere semnificativă ca urmare a redistribuirii veniturilor prin impozite și transferuri fiscale (Okun, 1975). Chletsos și Fatouros (2016), care au examinat efectul inegalității veniturilor asupra creșterii economice în 126 de state între 1968 și 2007, susțin de asemenea această concluzie. Urmează rezultate pozitive, evidențiind un potențial compromis între inegalitate și creștere pe care guvernele naționale trebuie să le ia în considerare atunci când formulează politici. Analizând impactul impozitelor asupra inegalității veniturilor și creșterii economice, autorii și-au susținut afirmația. Aceștia au susținut că o creștere a cotelor de impozitare are ca rezultat o creștere economică mai lentă și o distribuție mai largă a veniturilor. Existența unui sistem de impozitare progresivă sau a unui sistem de transferuri sociale care se concentrează pe incluziunea socială va avea, desigur, acest efect. În plus, Huang et al. (2020) au ajuns la concluzia că o creștere a progresivității impozitului pe venitul muncii facilitează atât o scădere a disparităților de venit, cât și o creștere a ratei de creștere economică. Creșterea progresi-

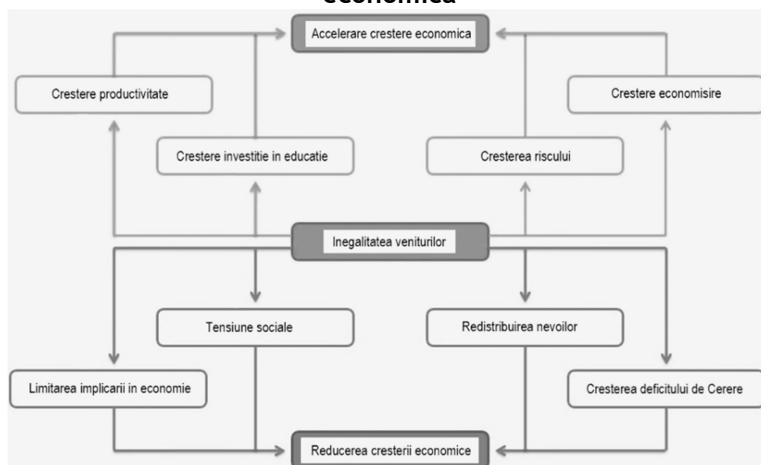
vității impozitului pe venitul din capital are efecte negative asupra inegalității veniturilor și creșterii economice, potrivit analizei autorilor asupra subiectului. De fapt, cercetările lor susțin ideea că una dintre strategiile cheie pentru reducerea inegalității veniturilor și stimularea creșterii economice este progresivitatea impozitului pe venitul din muncă.

Alți cercetători care au analizat legătura dintre inegalitate și creștere au descoperit că, dacă dinamica inegalității veniturilor este favorabilă, o valoare a coeficientului Gini între 0,25 și 0,40 încurajează creșterea (Cornia, Court, 2001). Când valoarea coeficientului Gini depășește 0,45, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare afirmă că creșterea inegalității determină o scădere a creșterii economice. Pragul maxim al coeficientului Gini care favorizează o relație pozitivă între conceptele studiate este de 0,245, conform analizei Cho et al. (2014) a acestei relații în 77 de țări între 1980 și 2007. Țara și perioada de timp alese pentru analiză determină pragul coeficientului Gini. Această dovadă a fost susținută în continuare de Petersen și Schoof (2015), care au descoperit că, în funcție de mărimea decalajului de venituri, creșterea inegalității veniturilor poate crește și reduce rata creșterii economice. Henderson et al. (2015) au remarcat, de asemenea, că atunci când scăderea inegalității este semnificativă, relația negativă dintre inegalitate și creșterea economică devine robustă. Ei au găsit o relație pozitivă în țările avansate (unde inegalitatea este stabilă sau scade) și o relație negativă în economiile în tranziție (unde inegalitatea crește rapid).

În cazul SUA între 1953 și 2008, corelația dintre inegalitatea veniturilor și creștere s-a dovedit, de asemenea, pozitivă (Marrero, et al., 2013). Cu toate acestea, ar trebui să luăm în considerare și structura inegalității veniturilor și distincția dintre formele acesteia atunci când discutăm despre diferitele efecte ale inegalității asupra creșterii. Numeroși autori au demonstrat în acest context că, în timp ce inegalitatea de oportunități este dăunătoare creșterii, inegalitatea de efort este favorabilă creșterii. Dintr-un unghi diferit, mobilitatea intergenerațională este un factor cheie în determinarea diferitelor efecte ale inegalității veniturilor asupra creșterii. Deoarece inegalitatea de șanse poate afecta

veniturile obținute de gospodăriile sărace și, implicit, creșterea, autorii susțin că impactul negativ al decalajului de venituri asupra creșterii economice este mai mare atunci când mobilitatea intergenerațională (utilizată ca proxy pentru egalitatea de șanse) este mai scăzută (Bradbury, Triest, 2016). Figura 1.1. a subliniat argumentele cheie care susțin atât corelațiile negative, cât și cele favorabile dintre inegalitatea veniturilor și creșterea economică.

Figura 1.1. Relația dintre inegalitatea veniturilor și creștere economică

Sursa: autorul pornind de la Jianu et al., (2021)

Există o corelație negativă între inegalitatea veniturilor și creșterea economică, potrivit altor studii. Stiglitz (2012) a ajuns la concluzia că, din cauza cererii agregate scăzute pentru persoanele cu venituri mici, inegalitatea veniturilor încetinește creșterea economică. Inegalitatea erodează încrederea oamenilor în piețele și comerțul liber, ceea ce ar putea pune în pericol creșterea economică pe termen lung și stabilitatea macroeconomică, arată un studiu al OCDE (2018). Nivelurile ridicate ale inegalității veniturilor, conform analizei, subminează potențialul de creștere economică prin erodarea încrederii publicului în instituțiile naționale și reducerea spațiului

politic pentru reformă. Desigur, inegalitatea poate dăuna creșterii prin tulburări sociale sau politice, dar de cele mai multe ori efectele ei sunt resimțite abia după câțiva ani. În general, literatura analizată este în favoarea teoriei conform căreia inegalitatea veniturilor este dăunătoare pentru creșterea economică, în special atunci când este considerată a fi nedreaptă și insurmontabilă de către populație (Mourao, Junqueira, 2021).

Shin (2012) a stabilit că inegalitatea are un efect negativ asupra creșterii în națiunile subdezvoltate și că are efecte pozitive în națiunile foarte dezvoltate. Când Kim (2016) a aplicat un model GMM și un model cu efecte fixe în 40 de țări OCDE între 2004 și 2011, precum și când Vo et al. (2019) a aplicat un model GMM în 86 de țări cu venituri medii, impactul negativ al inegalității veniturilor asupra creșterii economice a rămas puternic corelat. Cu toate acestea, cercetarea lor s-a limitat la a evidenția o corelație negativă între variabilele menționate mai sus, ceea ce a fost în contradicție cu concluzia la care au ajuns alți autori că impactul inegalității veniturilor asupra creșterii economice variază în funcție de nivelul de dezvoltare (Grundler, Scheuermeyer, 2018). Având în vedere că oportunitățile sunt distribuite în mod egal, cercetarea demonstrează, de asemenea, că nu există o legătură directă între inegalitate și creșterea economică în țările cu venituri mari. Cu toate acestea, redistribuirea prin impozite și transferuri sociale este avantajoasă pentru creștere în țările subdezvoltate și dăunătoare în țările dezvoltate. Aceiași autori au sugerat (Grundler, Scheuermeyer, 2015) că anume creșterea inegalității este dăunătoare pentru creștere ca mecanism macroeconomic, deoarece afectează investițiile și proporția populației cu diplome universitare, în timp ce crește și rata fertilității (Keefer, Knack, 2002). Nivelurile ridicate ale inegalității veniturilor sunt legate de perioadele de creștere economică lentă, conform literaturii din acest domeniu. Decalajele mai mari ale veniturilor, potrivit altor autori, sunt legate de o creștere economică mai rapidă pe termen scurt și, în consecință, de o încetinire pe termen lung (Halter et al, 2014).

Atunci când examinăm modul în care creșterea economică afectează inegalitatea veniturilor, sunt prezente și puncte de vedere economice diferite. Kuznets (1955) și-a menținut consecvența afirmând că anume creșterea economică are un impact pozitiv asupra inegalității veniturilor în statele cu venituri mici și, în consecință, un impact negativ în țările mai dezvoltate. În timp ce Sayed și Peng (2020) au confirmat o formă „N” a relației pe termen lung dintre inegalitatea veniturilor și creșterea economică, curba Kuznets a fost cea mai semnificativă teorie care demonstrează existența acestui efect.

În analiza lor asupra modului în care creșterea economică afectează modul în care este distribuit venitul în economia SUA, Bahmani-Oskooee și Gelan (2008) au descoperit că, deși are un efect negativ pe termen lung, are un efect direct pe termen scurt de creștere a inegalității veniturilor. Alte studii care au examinat impactul pe termen lung al creșterii asupra inegalității în SUA (folosind un model PMG și anii 1945-2004 - Huang, et al., 2014) au confirmat asocierea dintre volatilitatea ridicată a creșterii și inegalitatea veniturilor. De fapt, ei au ajuns la concluzia că efectul volatilității creșterii asupra inegalității este vizibil doar atunci când rata creșterii economice este ridicată. Alte cercetări, totuși, demonstrează că nu există o legătură clară între creșterea economică și inegalitatea veniturilor. Thewissen (2014) a fost de acord cu această concluzie, dar a arătat, de asemenea, că ponderea veniturilor de top au un impact benefic asupra creșterii economice.

În urma unei revizuirii a literaturii economice, s-au descoperit dovezi convingătoare care demonstrează că în țările dezvoltate ale UE, relația dintre inegalitatea veniturilor și creșterea economică a fost pozitivă, în timp ce în țările în curs de dezvoltare din UE, aceasta a fost negativă. Dovezi puternice din literatura economică care susțin această ipoteză sugerează, de asemenea, începerea unei discuții cu privire la cea mai bună cale de acțiune, dar aceasta ar trebui să se concentreze asupra cazului țărilor în curs de dezvoltare ale UE, din cauza situației lor mai dificile și mai precare. Prima recomandare este creșterea calității instituțiilor (Acemoglu, Robinson, 2002), dar din cauza rezistenței părților care beneficiază de instituțiile exclusive, aceasta este recomandarea cel mai greu de pus în

practică. Este important de menționat că această orientare este foarte largă și poate necesita numeroase reforme într-o serie de domenii, inclusiv consolidarea instituțiilor de pe piața muncii. Potrivit unui număr de autori, eforturile țărilor de a reduce inegalitatea ar trebui să înceapă cu identificarea grupurilor care sunt deosebit de vulnerabile pe piața muncii (Jianu, et al., 2021) și cu procesul de dezvoltare umană bazat pe sisteme educaționale mai bune (Slaus, Jacobs, 2011). În concordanță cu subiectul acestei secțiuni, s-a descoperit că multe organizații internaționale, inclusiv cele care vorbesc în numele UE (cum ar fi Comisia Europeană), recomandă frecvent venitul minim de incluziune sau reforma acestuia pentru țările în curs de dezvoltare.

Fie că este original sau nu, conceptul de venit minim de incluziune la nivel european servește ca un principiu fundamental al modelului european, care a evoluat pentru a răspunde nevoilor economice și sociale în schimbare la scară globală. De fapt, dorința de a garanta un venit minim de incluziune este o manifestare a dorinței relativ recente de a dezvolta un mediu economic pașnic în Uniunea Europeană, precum și o altă strategie de combatere a efectelor in justiției sociale.

Justificările politice pentru stabilirea unui standard de salariu minim sunt adesea avansate, făcând discuția acestor subiecte atât adecvată, cât și necesară. Un venit minim pentru incluziune este destinat să aibă în primul rând efecte sociale, garantând un nivel de trai decent pentru toți cetățenii UE. Este imposibil de cercetat efectele pe termen lung ale adoptării unui venit minim de incluziune specific întregii zone geografice a UE, din cauza faptului că „*decent*” nu este un termen științific, ci mai degrabă o convenție socială care definește un standard de viață. Spre deosebire de programele de asistență socială, efectele economice ale unui salariu minim sunt cel puțin contestate (Nelson, 2010), dar teoria economică nu contestă efectele pozitive asupra pieței muncii.

În ceea ce privește lacunele din literatură, un efect pe care calitatea instituțiilor îl are asupra relației dintre inegalitatea veniturilor și creșterea economică nu este explorat în analiza cantitativă a acestui subcapitol. În plus, omiterea altor